

HKSCANIN ELÄINLAJIKOHTAISET KUVAUKSET

BROILERINLIHAN TUOTANTO

HKScanin broileritilat sijaitsevat Suomessa, Tanskassa ja Virossa. Kaikki yhtiön siipikarjatuotanto on sopimustuotantoa, joka tapahtuu tiiviissä yhteistyössä tuottajien kanssa, tai omaa tuotantoa Virossa.

HKScan tarjoaa sopimustiloille neuvontaa, koulutusta ja eläinten terveydenhuoltopalveluja. Suomessa siipikarjanliha ja siitä valmistetut tuotteet tunnustaa Kariniemen® -tuotemerkistä. Tanskassa tuotemerkkimme on Rose® ja Virossa Tallegg®. Vuonna 2019 HKScanin yksiköissä teurastettiin 93 miljoonaa broileria.

ELÄINTEN KASVATUKÄYTÄNNÖT

Kaikissa maissa tavanomaisessa broilerintuotannossa käytössä oleva jaloste on Avia gen Ross 308. Linnun isovanhempaispolvi elää Ruotsissa.

Broilerit kasvatetaan sisätiloissa erillisissä kanaloissa, joissa kiinteän lattian peittää puhdas pehku, yleisimmin turve. Kasvattajat seuraavat olosuhteita huolellisesti sekä aistinvaraisesti että mittareista, ja broilereiden vointi tarkastetaan vähintään kahdesti päivässä. Rehuun lisätään yleisesti tilalla kokojyväviljaa, joka toimii broilerille virikkeenä ja kehittää sen ruuansulatuskanaavaa. Kasvatustiheys on maksimissaan Suomessa ja Tanskassa 42 kg/m² sekä Virossa 39 kg/m². Kasvatus toteutetaan "kaikki sisään - kaikki ulos" -menetelmällä. Kasvatuseriä ei harvenneta¹⁾ Suomessa tai Virossa, vaan koko erä lintuja noudetaan tilalta ryhmänä. Tanskassa harvennusta voi tapahtua satunnaisesti. Kasvatuserien välissä pehku poistetaan, tuotantotilat pestään, desinfioidaan ja kuivataan huolellisesti. Tuotantotiloissa noudatetaan tiukkoja tautisuojauskäytäntöjä, mikä muiden kasvatuskäytäntöjen ohella vaikuttaa eläinten terveyteen ja hyvinvointiin. Käytännöt estävät ulkopuolisten taudinaiheuttajien pääsyn ja vähentävät merkittävästi antibioottihoitojen tarvetta.

KÄYTÄNNÖT ELÄIMEEN KOHDISTUVISSA TOIMENPITEISSÄ

Broilereiden nokkia ei typistetä HKScanin tuotantotiloilla missään toimintamaassamme. Monissa maissa lintujen nokkien typistäminen sallitaan ja se on yleistä.

Suomessa kansallinen lainsäädäntö kielsi nokkien typistämisen jo vuonna 1986. Virossa kansallinen lainsäädäntö sallii toimenpiteen tietyissä olosuhteissa, mutta HKScanin omasta päätöksestä emo- tai tuotantopolven lintujen nokkia ei typistetä. Tanskassa kansallinen lainsäädäntö kieltää nokkien typistämisen. Kuitenkin, tietyissä olosuhteissa, Tanskassa broilereiden nokkia voidaan typistää heti kuoriutumisen jälkeen. HKScan ei pidä nokkien typistämistä hyvänä käytäntönä, ja yhtiö on aloittanut neuvottelut tanskalaisen toimittajan kanssa, jotta vanhempaispolven nokkien typistämisestä voitaisiin luopua kokonaan.

ANTIBIOOTIT JA HORMONIT

Antibioottien käyttöä eläinten hoidossa valvoo ja ohjaa aina eläinlääkäri. Hormonien ja kasvunestojen käyttö on kielletty broilerituotannossa. Suomessa broileriparvet ovat olleet

terveitä ja hyvinvoivia, joten niiden hoitamiseksi ei ole tarvittu antibiootteja vuodesta 2009 alkaen. Virossa ja Tanskassa antibioottien käyttöä valvotaan ja seurataan tarkasti ja alkutuotannossa tehdään töitä sen eteen, että broilereita tarvitsisi lääkityä mahdollisimman vähän.

KOKKIDIOSTAATTIEN KÄYTTÖ REHUSSA

Kokkidioosin aiheuttaa kanalaympäristöstä maailmanlaajuisesti löytyvä alkueläin (Eimeria). Mikroskooppinen alkueläin aiheuttaa suolistotulehduksen, joka voi johtaa suolen vaurioihin, ripuliin, heikkoon painonnousuun, huonoon rehun hyötykäyttöön ja joissakin tapauksissa kuolemaan. Yritykset hävittää alkueläin eivät ole onnistuneet. Kokkidiostaatteja käytetään HKScanin tuotantomaissa broilerin rehussa ehkäisemään tartuntoja. Euroopan Unioni on luokitellut kokkidiostaatit rehun lisäaineiksi.

POIKKEAMAT ELÄINTEN HYVINVOINNISSA

Vuoden 2019 aikana HKScanin broilerilihan tuotannossa ei tapahtunut sakkoihin tai rangaistuksiin johtavia eläinten hyvinvointiin liittyviä laiminlyöntejä. HKScan seuraa ohjeiden ja käytäntöjen noudattamista ja ryhtyy tarvittaessa korjaaviin toimiin välittömästi.

¹⁾ Lisätietoa lintuparven harventamisesta löytyy RSPA:n antamasta suosituksesta: Major welfare improvement for chicken linked to safer meat for customers, RSP-CA bans 'thinning' which has been linked with higher rates of campylobacter.

SIANLIHAN TUOTANTO

Pääosan HKScanin käyttämästä sianlihasta kasvattavat yhtiön sopimustuottajat Ruotsissa, Suomessa ja Tanskassa, ja osa sianlihasta kasvatetaan HKScanin omistamilla tiloilla Virossa. Tuottajapalvelumme tarjoavat erilaisia kehitysohjelmia, joiden avulla tuottajia tuetaan tuotantonsa kehittämisessä.

Toiminta keskittyy neuvonnan (tuotannon johtaminen, ruokinta, genetiikka, rakentaminen, eläinlääkäripalvelut) ja koulutusten tarjoamiseen. Tavoitteena on tuotantoketjun tuottavuuden optimointi ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin kehittäminen. Terveet ja hyvinvoivat eläimet ovat myös tuottavia. Sianlihan tuotantoketjussa maatilat ovat erikoistuneita emakko-/porsas-tuotantotiloihin, lihasikatiloihin tai yhdistelmätiloihin.

Tuotebrändimme sianlihalle Suomessa on HK®, Ruotsissa Scan® ja Virossa Rakvere®. Vuonna 2019 HKScanin yksiköissä teurastettiin yli 1.8 miljoonaa sikaa.

GENETIIKKA

HKScanin sianlihan tuotannossa emakoiden genetiikka perustuu Topigs Norsvinin ja Danavelin emakkolinjoihin. Suomessa suurin osa emakoista on hybridejä, ja Virossa hybridejä sekä risteytyksiä (sik-sak). Ruotsissa on käytössä sekä hybridejä että risteytyksiä. Suomessa ja Virossa isälinjana käytetään Durocia, Ruotsissa Hampshirea.

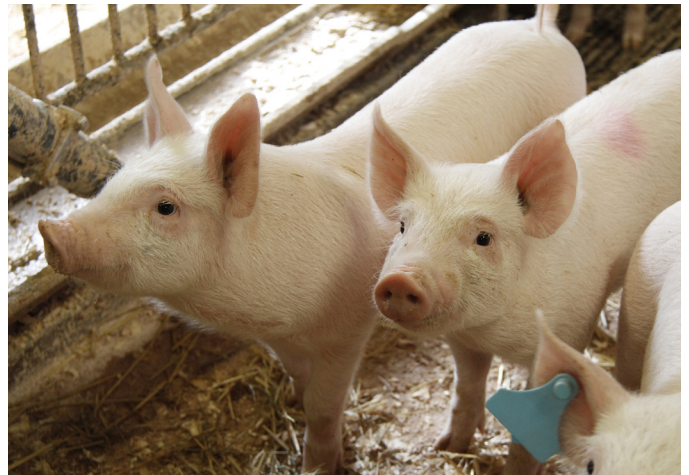
KÄYTÄNNÖT ELÄINTEN KASVATUKSESSA

Siat kasvatetaan lämpöeristetyissä rakennuksissa, jotka on suunniteltu ja rakennettu tiukkojen ohjeiden mukaisesti sikojen kasvatusta varten. HKScanin tuotantotiloissa on maakohtaisia eroja vaihtelevien kansallisten määräysten vuoksi.

Emakko synnyttää ensimmäiset porsaasat keskimäärin yhden vuoden iässä. Tiineys aika on 115 päivää, ja pahnueeseen syntyy 14-16 porsasta. Emakko porsii keskimäärin 155 päivän välein, mikä tarkoittaa 2,35 synnytystä vuodessa. Porsaasat ovat emonsa luona keskimäärin neljä viikkoa. Vieroituksen jälkeen porsaita kasvatetaan porsasosastolla, kunnes ne painavat noin 30 kg. Saavutettuaan tämän painon, ne siirretään kasvatus-tiloille kasvamaan 115-120 kg painoon. Lihasiat saavuttavat teuraspainon 5,5-6 kuukauden iässä.

Emakoiden kasvatusta tapahtuu paikallisten säännösten mukaisesti, jotka ovat linjassa EU:n asettamien vaatimusten kanssa. Käytännössä Suomessa ja Virossa emakot siirretään yksilöllisiin häkkeihin eli ns. porsitushäkkeihin viikkoa ennen odotettua porsimista. Emakot ovat porsitushäkeissä siihen asti, että porsaasat on vieroitettu. Sen jälkeen ne siirtyvät tiineytysosastolle, jossa ne viettävät neljä viikkoa yksilöhäkeissä eli ns. tiineytyshäkeissä. Kun emakot on todettu tiineiksi, ne siirretään joutilasosastolle, jossa ne liikkuvat vapaana lopputiineyden. Ruotsin lainsäädännön mukaan emakot voivat liikkua vapaasti siemen-nyksen aikana, tiineys- ja porsimisaikana.

Vapaassa porsituksessa emakolla on mahdollisuus liikkua ja siten toimia luontaisten käyttäytymismalliensa mukaisesti. Vapaassa porsituksessa porsaskuolleisuus voi kuitenkin nousta korkeaksi, ja porsaasat voivat kärsiä esimerkiksi korvien ja saporoiden kuolioista, koska emakko pääsee tallomaan niitä. Porsituskarsina on usein puhtaampi perinteisessä häkkisika-

lassa, jossa emakko ei pääse liikkumaan ympäriinsä. Eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta molemmissa tuotantomuodoissa on sekä hyvät että huonot puolensa. HKScan kehittää jatkosakin eläinten hyvinvointia edelleen ja selvittää vapaaporsituksen mahdollisuutta myös muissa maissa kuin Ruotsissa.

HKScanin tuotantotiloilla hännänpurentaa ehkäistään varmistamalla hyvät elinolosuhteet ja hoito, kuten riittävä tila, virikkeet, korkealaatuinen rehu ja ennaltaehkäisevä eläinten terveydenhoito.

Vieroitettut porsaasat ja lihasiat ruokitaan joko kuiva- tai liemirehulla. Porsaasat ruokitaan kuivaruokinta-automaateista tai liemirehulla kaukalosta. Suurin osa lihasioista syö liemirehua pitkistä kaukaloista. Ruokavalio koostuu paikallisista viljoista sekä etanolija meijeriteollisuuden sivutuotteista. Jotta kasvavien porsaiden ravitsemukselliset tarpeet täytyisivät mahdollisimman hyvin, niiden rehua muutetaan kahdesta kolmeen kertaan kasvatuskauden aikana. Lihaskalassakin käytetään yleensä kahdesta kolmeen erilaista rehua kasvatukseen.

HKScan kehittää jatkuvasti eläinten ruokintaa yhdessä yhteistyökumppaneidensa kanssa. Viime vuosina kehityksen painopisteinä ovat olleet kotimaiset proteiinin lähteet, esimerkiksi pavut, lihan laatuun vaikuttava ruokinta, kuten Rypsiporsas®-sikojen rypsipohjainen rehu, sekä suoliston terveyttä edistävät rehut emakoilla ja porsailla. Sikojen rehu koostuu paikallisista viljoista ja proteiinikasveista, elintarviketeollisuuden sivuvirroista ja soijasta. Rehusekoitusta varioidaan kasvun eri vaiheissa eläimen parhaan mahdollisen kasvun ja hyvinvoinnin takaamiseksi.

KÄYTÄNNÖT ELÄIMEEN KOHDISTUVISSA TOIMENPITEISSÄ

Suomessa ja Ruotsissa sikojen saporoiden tyypistäminen on kielletty. Virossa tyypistäminen on sallittua vain eläimen hyvinvoinnin vaatimissa.

Sukukypsä karju tuottaa lihaan epämiellyttävää hajua, josta kuluttajat eivät pidä. Lisäksi sukukypsät karjut käyttäytyvät usein aggressiivisesti toisiaan kohtaan, mistä niille aiheutuu usein haavoja, kipua ja ylimääräistä stressiä. Tämän vuoksi kaikki karjuporsaat kastroidaan kirurgisesti Suomessa ensimmäisen elinviikon aikana. Toimenpiteen tekee tuottaja, joka on saanut koulutuksen sen tekemiseen. Suomessa HKScanin tuottajilta on vaadittu kivunlievityksen käyttämistä marraskuusta 2011 lähtien. Virossa kaikki karjuporsaat kastroidaan kolmen päivän ikäisinä kivunlievitystä käyttäen.

Vuodesta 2016 alkaen lainsäädäntö muuttui Ruotsissa siten, että kirurginen kastraatio voidaan tehdä vain puudutusaineita tai nukutusta käyttäen. Muina vaihtoehtoina ovat rokottaminen karjunhajua vastaan (nk. immunokastrointi) tai sukukypsien karjujen kasvattaminen. Puudutuksen avulla tehtävän kastraation voi tehdä vain siihen koulutuksen saanut tuottaja.

Sikojen hampaiden käsittelyä (hionta tai varovainen lyhentäminen) ei tehdä rutiininomaisesti Suomessa. Toimenpide voidaan tehdä alle seitsemän päivän ikäisille porsaille, mikäli huomataan, että hampaista on haittaa emakon terveydelle. Lainsäädännön mukaisesti on kuitenkin ensisijaisesti varmistettava, että hoito ja olosuhteet karsinassa ovat hyvät. Hampaiden käsittelyä ei tehdä Ruotsissa eikä Virossa.

ANTIBIOOTIT JA HORMONIT

Kaikissa HKScanin tuotantomaissa antibioottien käyttö sianlihan tuotantoketjussa on tarkasti eläinlääkärin valvonnassa,

eikä niitä käytetä kasvunestäjinä. HKScanin kotimarkkinoilla mikrobilääkkeiden käyttö on hyvin alhaisella tasolla suhteessa niin eurooppalaisiin käytäntöihin kuin maailmanlaajuisesti vertailtuna.

Yleisimmät antibiootit sekä lihasioilla että vieroitetuilla porsaille ovat penisilliinit ja tylosiini. Kolmannen ja neljännen sukupolven kefalosporiinien, fluorokinonien tai laajakirjoisten tai pitkäkestoisten makrolidien käyttö sairauden hoidossa edellyttää mikrobiologisesti tehtyä diagnoosia ja bakteerisensitiivistä testausta, eikä niitä koskaan saa käyttää ensisijaisena hoitokeinona. HKScanin tuottajien tulee noudattaa sekä yhtiön että paikallisten elintarviketurvallisuusviranomaisten antamia ohjeita.

Hormonien käyttö kasvunestämiseen on kielletty kaikissa HKScanin toimintamaissa. Hormoneja käytetään vain eläinlääkärin määräyksestä ja valvonnassa emakoiden synnytysten käynnistykseen, polttoheikkouden hoitamiseen, maidon laskeutumisen käynnistämiseen, kiimojen samanaikaistamiseen ja erilaisten hedelmällisyshäiriöiden hoitamiseen.

POIKKEAMAT ELÄINTEN HYVINVOINNISSA

HKScanin sianlihatuotannossa ei ole vuoden 2019 aikana ollut eläinten hyvinvointirikkomuksia, jotka olisivat johtaneet sakkoihin tai rangaistuksiin. HKScan noudattaa eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä ohjeita ja käytäntöjä sekä puuttuu havaitsemiinsa rikkomuksiin ja tekee korjaavat toimenpiteet välittömästi.

NAUDANLIHAN TUOTANTO

HKScanin naudanlihatuotanto on sopimustuotantoa tiiviissä yhteistyössä tuottajien kanssa. HKScan tarjoaa sopimustiloille neuvontaa, koulutusta ja ruokintaratkaisuja sekä osassa maita myös eläinten terveydenhuoltopalveluja.

Nautasopimustilamme sijaitsevat Suomessa ja Ruotsissa. Tuotemerkkimme naudanlihalle on Suomessa HK® ja Ruotsissa Scan®. Virossa teurastamamme eläimet ostetaan hyvin tuntemiltamme alihankkijoilta ja tuotteet tunnistetaan Rakvere®-brändistä. Vuonna 2019 HKScanin yksiköissä teurastettiin yli 200 000 nautaa.

NAUTARODUT

Suomessa teurastetuista naudoista 81.8 prosenttia on maitorotuisia ja 18.2 prosenttia liharotuisia. Ruotsista ei ole saatavilla vastaavaa tietoa.

NAUTARODUT	MAITORODUT, 81,5 %
Suomen Ayshire	39,2
Holstein	38,6
Crossbreeds	20,3
Suomenkarja	1,2
Muut	0,7

NAUTARODUT	LIHARODUT, 18,5 %
Hereford	34,2
Aberdeen Angus	24,3
Charolais	17,1
Limousin	13,2
Simmental	8,6
Muut	2,6

ELÄINTEN KASVATUKÄYTÄNNÖT

HKScanin sopimustuotantotilat Suomessa ja Ruotsissa ovat sitoutuneet noudattamaan tarkkoja ohjeita eläinten kasvatukseen, ruokinnan, terveydenhuollon ja tautisuojausten osalta. Lihakarjaa kasvatetaan navetoissa ja kylmäpihatoissa sekä tarhoissa ja laitumella. Rotukarjatuotantoa varten kasvatetaan vasikat syntyvät emolehmitiloilla, joilla ne laiduntavat emojensa kanssa noin kuuden kuukauden ikään asti. Tämän jälkeen vasikat muuttavat erikoistuneille kasvatustiloille tai jäävät syntymätilalleen. Rotukarjan loppukasvatus tapahtuu aina kuivikepohjalla kylmäkasvattamoissa. Maitotiloilla syntyneet vasikat muuttavat kahdesta viikosta kolmen kuukauden ikään mennessä vasikkakasvattamoon tai loppukasvattamoon.

Vasikkakasvattamosta teinivasikat siirretään kuuden kuukauden ikäisinä loppukasvattamoon. Alle kahden kuukauden ikäisten vasikoiden osastoissa makuualue on kiinteäpohjainen, pehmeä ja hyvin kuivitetty. Lihasonnit ja hiehot kasvatetaan useimmiten 10–30 eläimen ryhmissä lämminkasvattamoissa tai kylmäpihatoissa, joissa on kiinteä tai osittain ritilälattia. Kylmäpihatoissa makuualueella käytetään pehmikkeenä ja kuivikkeena turvetta tai olkea. Rotukarjasonnit ja hiehot (pihvirotuiset laatukeyhun naudat) kasvatetaan Suomessa aina kylmäkasvattamoissa turve- tai olkikuivitetulla pohjalla. Laatuiloilla erityisvaatimuksena on pehmeä makuualue, joka saadaan aikaan joko ritilämatoilla tai kuivituksella.

Sonnien hyvinvoinnista mm. makuuomakavuudesta ja kiinteästä kasvattamon lattiasta on käyty paljon keskustelua. HKScanin suositus on, että tuottajat lisäävät kumimattojen käyttöä lattian päällysteenä. Kumimattojen käyttö on lisääntynyt nopeasti, koska niiden on havaittu lisäävän sonnien hyvinvointia ja vähentävän jalkaongelmia. Kaikkiin uusiin rakennuksiin suunnitellaan pehmustettu makuualue. Ruotsin eläinsuojelulainsäädännössä sallitaan rakolattia- alusta ilman ritilämattoja vain yli neljän kuukauden ikäisille eläimille ennen vuotta 2010 käyttöön otetuissa rakennuksissa. Kaikissa uusissa rakennuksissa on oltava kiinteä tai ritilämatoilla pehmustettu pohja.

KÄYTÄNNÖT ELÄIMEEN KOHDISTUVISSA TOIMENPITEISSÄ

Monet yleisesti käytössä olevat nautoihin kohdistuvat toimenpiteet eivät ole käytössä Suomessa ja Ruotsissa. Ainoastaan vasikoiden nupoutus on mahdollista tehdä lypsykarjoissa ja vasikkakasvattamoissa tietyin ehdoin. Sonnivasikoita ei normaalisti kastroida ja häntien työstäminen on myös kielletty.

Mahdollinen kastraatio on sallittu ainoastaan eläinlääkärin toimesta riittävää kivunlievitystä käyttäen. Kastraatio voidaan joskus tehdä yksittäisille sonneille, jos niitä käytetään kiimojen havaitsemiseen tai jos sonneja laidunnetaan yhdessä naaraspuolisten eläinten kanssa. Nautojen häntien katkaisu ei ole tarpeellista, eikä sitä ole koskaan tehty ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä Suomessa tai Ruotsissa. Toimenpide voidaan tehdä, mikäli häntä on vahingoittunut tai siinä on tulehdus. Tällöin häntän katkaisun tekee eläinlääkäri asianmukaista kivunlievitystä käyttäen.

Suomen lainsäädännön mukaisesti vasikoiden nupoutus, eli sarvenaiheiden tuhoaminen, on sallittu vain alle neljän viikon ikäiselle vasikalle pätevän henkilön tekemänä. Nupoutus on yleistä siitä syystä, että sarvet ovat riski eläimille sekä ihmisille. Operaatio on kivulias ja siksi HKScan on jo pitkään suosittelut toimenpidettä tehtäväksi vain eläinlääkärin toimesta rauhoitusta, puudutusta ja kipulääkitystä käyttäen. Tämä käytäntö on pakollinen vasikoiden välikasvattamoille ja Laatuiloille Suomessa. Ruotsissa lainsäädäntö määrää, että toimenpiteen saa tehdä vain eläinlääkäri rauhoitusta, puudutusta ja kivunlievitystä käyttäen.

ANTIBIOOTIT JA HORMONIT

Antibiootteja, tulehduskipulääkkeitä ja hormoneja käytetään ainoastaan eläinlääkinnällisissä tilanteissa. Antimikrobisten aineiden käyttö on tarkasti eläinlääkäreiden hallinnassa, eikä niitä käytetä kasvunestäjinä.

Ennaltaehkäisevä antimikrobisten aineiden käyttö lihasonnin ja vasikkakasvattamoissa HKScanin sopimustiloilla on kielletty. Fluorokinolonien ja kolmannen ja neljännen sukupolven kefalosporiinien käyttö on kielletty Laatuiloilla ja vasikoiden välikasvattamoissa. Laajakirjoisten tai pitkäkestoisten makrolidien käyttö sairauden hoidossa edellyttää mikrobiologisesti tehtyä diagnoosia ja bakteerierkkyyden testausta, eikä niitä saa käyttää ensisijaisena hoitokeinona. HKScanin tuottajien tulee noudattaa sekä yhtiön että paikallisten elintarviketurvalisuusviranomaisten antamia ohjeita.

Hormonien käyttö kasvunestämiseen on kielletty Suomen ja Ruotsin lainsäädännössä. Hormoneja voidaan käyttää eläinlääkärin määräyksestä lehmille, useimmiten maitorotuisille lehmille esimerkiksi hedelmällisyshoitoina. Hormoneja käytetään hyvin harvoin liharotuisille lehmille. Toisinaan niitä voidaan joutua käyttämään maidon laskeutumisen edistämiseksi tai hoitona kohtutulehdukseen.

POIKKEAMAT ELÄINTEN HYVINVOINNISSA

HKScanin omassa naudanlihatuotannossa ei ole vuoden 2019 aikana ollut eläinten hyvinvointirikkomuksia, jotka olisivat johtaneet sakkoihin tai rangaistuksiin. HKScan noudattaa ohjeita ja käytäntöjä, puuttuu havaitsemiinsa rikkomuksiin ja tekee korjaavat toimenpiteet välittömästi.

LAMPAANLIHAN TUOTANTO

Valtaosa HKScanin lampaanlihan tuotannosta perustuu sopimustuotantoon ja tiiviiseen yhteistyöhön maatilojen kanssa. Tarjoamme sopimustiloillemme neuvontaa ja koulutusta.

HKScan tuottaa lampaanlihaa ja karitsanlihaa vain Ruotsissa, jossa sitä myydään Scan®-tuotemerkillä. HKScanin lampaanlihan tuotannosta Ruotsissa vastaa noin 2 500 tuottajaa. HKScanin sopimustiloilla Ruotsissa on yli 100 000 eläintä. Vuonna 2019 HKScanin yksiköissä teurastettiin yli 100 000 lammasta.

LAMMASRODUT

Ruotsissa kasvatettavat lammasrodut ovat yleensä ruotsalaisia tai suomalaisia maatiaisrotuja tai muista maista tuotuja liharotuja. Maatiaisrotuja ovat esimerkiksi Gotlannin lammas, Fine-wool-lammas ja Rya-lammas. Liharotuja ovat esimerkiksi Texel, Leicester, Oxford, Suffolk ja Dorset Horn. Lisäksi rotujen risteyttäminen on yleistä, jotta niiden parhaat ominaisuudet saadaan yhdistettyä. Lampaanlihan tuotantoon käytetään kaikkia rotuja, eniten kiharavillaista Gotlannin lammasta.

KÄYTÄNNÖT ELÄINTEN KASVATUKSESSA

Eläinten rakennukset ovat lämmittämättömiä, avoimia tilaratkaisuja, joilla varmistetaan, että lampaat pysyvät ryhmissä ja saavat riittävästi valoa ja raikasta ilmaa. Lampaiden kasvatuksessa käytetään usein vanhoja talleja, joissa on pidetty aiemmin lypsykarjaa tai kasvatettu sikoja. Lampaat elävät harvemmin uusissa talleissa, jotka olisi rakennettu erityisesti lampaiden kasvatusta varten.

Lampaat elävät ryhmissä tiloissa, joissa on olkialusta ja mahdollisuus liikkua vapaasti. Ruotsissa lampaita ja karitsoja ei saa kasvattaa tiloissa, joissa on ritilälattia. Käytännöt, jotka liittyvät ruokintatiloihin, liikkumatiilaan ja juomaveden saantiin, ovat lakisääteisiä.

Karitsat teurastetaan 3-12 kuukauden iässä. Talvella syntyvät karitsat pidetään sisätiloissa. Ne saavat tavallista tiiviimpää

ravintoa ja kasvavat keväällä syntyviä karitsoja nopeammin. Talvella syntyneet karitsat teurastetaan kolmesta neljään kuukauden iässä. Keväällä syntyvät karitsat viedään laitumelle lainsäädännön mukaisesti. Ruohoa syövät lampaat kasvavat hitaammin ja ne teurastetaan kahdesta viiteen kuukauden iässä. Lampaiden ja karitsojen laiduntaminen on tärkeää myös maisemanhoidolle. Lisäksi rehuksi tai laiduntamiseen tarkoitettu ruoho sitoo merkittävästi hiilidioksidia. Lampaan ruho painaa keskimäärin 18,5-19,5 kiloa.

KÄYTÄNNÖT ELÄIMEEN KOHDISTUVISSA TOIMENPITEISSÄ

Ruotsissa pässejä ei yleensä kastroida, toisin kuin muissa suurissa lampaanlihan ja karitsanlihan tuottajamaissa. Myöskään muissa maissa tyypillinen hännän typistäminen ei ole sallittua Ruotsissa.

ANTIBIOOTIT JA HORMONIT

Antibioottien käyttöä tiloilla valvoo laillistettu eläinlääkäri, eikä mikrobilääkkeitä käytetä lampaiden kasvun edistämiseen. Mikrobilääkkeiden käyttö tuotantoeläimillä on Ruotsissa Euroopan alhaisimpia. Kansallinen laki rajoittaa niiden käyttöä. Mikrobilääkkeiden ennaltaehkäisevä käyttö on kielletty. Ruotsin lainsäädäntö kieltää myös hormonien käytön kasvun edistämiseen. Hormoneja käytetään vain eläinlääkärin määräyksestä emälampailla lähinnä kiimakierroksen säätelyyn.

POIKKEAMAT ELÄINTEN HYVINVOINNISSA

Vuoden 2019 aikana HKScanin lampaanlihan tuotannossa ei tapahtunut sakkoihin tai rangaistuksiin johtavia eläinten hyvinvointiin liittyviä laiminlyöntejä. HKScan seuraa ohjeiden ja käytäntöjen noudattamista ja ryhtyy tarvittaessa korjaaviin toimiin välittömästi.